

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра іхтіології та зоології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МОРФОЛОГІЯ РИБ»	
	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура» Освітньо-професійна програма: «Водні біоресурси та аквакультура»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	8 кредитів / 240 годин
Семестр	1,2
Форма контролю	залік/іспит
Мова викладання	українська
Профайл викладача	<p>Слюсаренко Алла Олександрівна</p> <p>Посада: доцент кафедри іхтіології та зоології Науковий ступінь: кандидат ветеринарних наук Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вул. Героїв Чорнобиля, 3а), 410 ауд. (кафедра іхтіології та зоології). E-mail: alla.sliusarenko@btsau.edu.ua allasliusarenko@ukr.net orcid: 0000-0002-1896-8939 Зв'язок з викладачем: +38(098)276-04-88 (моб., Viber/Telegram)</p>
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна « Морфологія риб » є базовою і забезпечує засвоєння основних понять і термінів з морфології та слугує формуванню знань у здобувачів освіти щодо будови організму риб
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна « Морфологія риб » базується на знаннях середньої школи, отриманих під час освоєння розділів «Зоологія» та «Загальна біологія» предмету «Біологія».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни « Морфологія риб » є пізнання закономірностей будови та функцій організму риб на клітинному, тканинному і органному рівнях структурної організації
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки та дистанційна форма навчання тощо) можуть бути використані Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення навчальної дисципліни може бути змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання
Очікувані результати навчання	Знати та розуміти основні морфологічні терміни, найменування відповідно з Міжнародною морфологічною номенклатурою. Знати і розуміти значення морфології риб для водних біоресурсів та аквакультури. Знати і розуміти закономірності будови систем та органів як єдиної

	<p>структури та їх функції.</p> <p>Знати і розуміти видові особливості будови організму рибоподібних і риб та основні закономірності розвитку організму у філо- та онтогенезі.</p> <p>Визначати за особливостями будови виду належність органів, тканин та клітинних елементів на макро- та мікроскопічному рівнях.</p> <p>Знати і володіти основними методами вивчення морфології; правильно користуватись анатомічними інструментами при препаруванні риб та мікроскопувати гістологічні препарати.</p>
Структура курсу	<p><i>Змістовий модуль 1. Основи цитології, загальної ембріології і гістології</i></p> <p>Тема 1.1. Поняття про морфологію, її предмет та об'єкти вивчення</p> <p>Тема 1.2. Основи цитології</p> <p>Тема 1.3. Основи загальної ембріології</p> <p>Тема 1.4. Основи загальної гістології</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Анатомія зі спеціальною гістологією. Апарат руху</i></p> <p>Тема 2.1. Система органів шкірного покриву</p> <p>Тема 2.2. Остеологія</p> <p>Тема 2.3. Міологія</p> <p><i>Змістовий модуль 3. Анатомія зі спеціальною гістологією. Нутрощі</i></p> <p>Тема 3.1. Порожнини тіла. Загальні закономірності будови внутрішніх органів</p> <p>Тема 3.2. Органи травлення</p> <p>Тема 3.3. Органи дихання</p> <p>Тема 3.4. Сечостатева система</p> <p><i>Змістовий модуль 4. Анатомія зі спеціальною гістологією. Органи кровообігу. Нервова система</i></p> <p>Тема 4.1. Органи кровообігу</p> <p>Тема 4.2. Нервова система</p> <p>Тема 4.3. Органи чуття та орієнтації</p> <p>Тема 4.4. Залози внутрішньої секреції</p> <p>Тема 4.5. Морфо-функціональні особливості деяких риб паразитів</p>
Методи навчання	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо.</p> <p>Практичні заняття проходять у вигляді лабораторних практикумів з виконанням індивідуальних та групових завдань, постановкою проблеми та її вирішення; конференцій.</p>
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, застосування нечинного законодавства, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбутись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, використання діючого законодавства.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій</p>

	<p>програмі навчальної дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клименко О.М. Морфологія риб. Рівне, 2001. 71 с. 2. Мельник О.П., Костюк В.В., Шевченко П.Г. Анатомія риб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 624 с. 3. Хомич В.Т., Рудик С.К., Левчук В.С. та ін. Морфологія сільськогосподарських тварин; За ред. В. Т. Хомича. К.: Вища освіта, 2003. 527 с. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Гриневич Н.Є., Слюсаренко А.О., Присяжнюк Н.М., Хом'як О.А., Трофимчук А.М., Жарчинська В.С., Михальський О.Р. Морфологія риб: Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентами першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 207 “Водні біоресурси та аквакультура”. Біла Церква, 2021. 12 с. 2.Гриневич Н.Є., Слюсаренко А.О., Присяжнюк Н.М., Хом'як О.А., Трофимчук А.М., Жарчинська В.С. Морфологія риб: Методичні вказівки для виконання практичних завдань студентами першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 207 “Водні біоресурси та аквакультура”. Біла Церква, 2021. 34 с. 3.Слюсаренко А.О. Мікроструктура поперечно-посмугованих м'язів тіла кісткових риб: автореф. дис. ... канд. вет. наук: 16.00.02. Біла Церква, 2011. 19 с. 4. Присяжнюк Н.М. Особливості морфології печінки хрящових та кісткових риб: автореф. дис. ... канд. вет. наук : 16.00.02. К., 2011. 21 с. 5.Клименко О.М., Слюсаренко А.О., Присяжнюк Н.М. Особливості гістологічної будови м'язової тканини риб: Атлас мікрофотографій. Біла Церква, 2009. 33 с. 6.Клименко О.М., Присяжнюк Н.М., Слюсаренко А.О. Атлас мікроскопічної будови печінки риб: Атлас мікрофотографій. Біла Церква, 2009. 49 с. 7.Клименко О.М., Ківа М.С., Слюсаренко А.О., Присяжнюк Н.М. Особливості гістологічної будови шкіри та луски риб: Атлас мікрофотографій. Біла Церква, 2009. 54 с. 8.Шерман І.М., Пилипенко Ю.В., Шевченко П.Г. Загальна іхтіологія: підручник. К., 2009.453с. 9.Ковтун М.Ф., Микитюк О.М., Харченко Л.П. Порівняльна анатомія хребетних: навчальний посібник. Харків, 2002. 176 с. 10.Гроховська Ю.Р. Методичні вказівки до виконання лабораторних та практичних робіт з навчальної дисципліни «Анатомія риб» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура» денної та заочної форм навчання. Рівне: НУВГП, 2019. 43 с. 11.Пилипенко Ю.В. та ін. Методи іхтіологічних досліджень: навч.посібник. Херсон,2017. 432 с. 12. Гриневич Н.Є., Трофимчук А.М., Слюсаренко А.О., Хом'як О.А., Світельський М.М., Жарчинська В.С. (2022). Спосіб анестезії хижих видів риб. Номер заявки u 2022 00761 13.Захаренко М.О., Митяй І.С, Курбатова І.М., Дегтяренко О.В. Зоологія хордових: навчальний посібник. К., 2015. 380 с.